

Trải thảm đỏ đón đầu tư

Đầu năm Canh Ngọ, tôi có dịp được đọc bản báo cáo của ông Trịnh Đình Dũng, Chủ tịch UBND tỉnh Vĩnh Phúc - Nay là Bí thư tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh, tại kì họp thứ 8 khoá 13 HĐND tỉnh. Tôi đặc biệt chú ý đoạn văn sau đây: “Triển khai thực hiện các quy định về ưu đãi đầu tư của tỉnh, ngân sách tỉnh dành một khoản kinh phí để tranh thủ vận động đầu tư, cải cách có hiệu quả các thủ tục có liên quan đến việc giao đất cho các chủ đầu tư. Thực hiện thưởng cho các tổ chức, cá nhân thực hiện môi giới thành công dự án đầu tư trên địa bàn tỉnh. Ngân sách tỉnh đóng góp một phần để xây dựng hạ tầng khu công nghiệp Kim Hoa, các cụm Công nghiệp Quang Minh, khu vực vui chơi Đàm Vả, Tiền Phong, để tranh thủ thu hút đầu tư...”

Tôi nhắc lại điều trên vào dịp cuối năm của năm Giáp Thân với ông Khổng Thành Công, Phó trưởng ban Ban quản lí các khu công nghiệp và đầu tư Vĩnh Phúc.

- Hai năm vừa qua, tỉnh nhà có chủ trương rải thảm đỏ để đón các nhà đầu tư, mà đích cần nhất là các công ty của nước ngoài. Động thái nào để có những lời động viên: “Thực hiện thưởng cho các tổ chức, cá nhân thực hiện môi giới thành công dự án đầu tư trên địa bàn tỉnh”. Lời lẽ dễ tạo ra những dị nghị của quần chúng, nhất là người phải mất đất canh tác.

Ông Công rành rọt đưa ra những cứ liệu minh họa cho điều ông Trịnh Đình Dũng đã đề cập trong ngày tỉnh Vĩnh Phúc tái lập (1-1-1997) còn thuộc diện tỉnh nghèo. Điểm xuất phát kinh tế thấp, GDP bình quân đầu người chỉ có 147 USD bằng 47,8% bình quân chung của cả nước. Cơ cấu kinh tế thuần nông: Nông lâm nghiệp chiếm 52,5%, công nghiệp chỉ có 12,5%. Hạ tầng kinh tế xã hội rất thấp kém, nước, điện, trường học, đường giao thông đều thấp.

Trước khó khăn, Vĩnh Phúc phải tìm cách đi ban đầu, vừa dò dẫm, vừa thử nghiệm. Sau bốn năm phấn đấu (1997-2000) tăng trưởng kinh tế là 19,8%, tăng trưởng công nghiệp đạt 91,1% thu ngân sách trên địa hạt đạt hơn 1000 tỉ đồng. Trong vòng bốn năm sau ngày tách tỉnh có thêm 12 công ty đầu tư vào Vĩnh Phúc với vốn đầu tư đăng kí 86.666 nghìn USD.

- Tôi nghe nói việc rải thảm đỏ đón đầu tư đã bước sang quy mô, bề thế hơn ở những năm đầu của thiên niên kỉ.

- Vĩnh Phúc đã khởi sắc về đầu tư, song vẫn chưa thoát là tỉnh nghèo khi chuẩn bị bước vào thiên niên kỉ mới. Tính từ năm 1991 đến năm 2000, Vĩnh Phúc đã đón 24 công ty nước ngoài với vốn đăng kí đầu tư là 322.153 USD. Nhưng, giọng ông lắng lại, trong vòng 10 năm ấy, đã có 10 công ty giải thể, một số công ty có vốn đầu tư rất thấp.

- Năm 2004, tôi đã đến nhiều khu công nghiệp của tỉnh. Điều mừng trên thảm đồ xu thế Ta nhiều hơn Tây. Tác động của việc rải thảm đồ, đã tác động tích cực giữa ngoại và nội đạt đến cung bậc nào?

Ông Công trao tôi một số tư liệu quan trọng liên quan đến đầu tư. Ba năm qua (2001- 2003), Vĩnh Phúc đã có thêm 31 dự án đầu tư nước ngoài, tổng số vốn 160.000 nghìn USD. Các chủ đầu tư đã có 10 nước: Nhật Bản, Hàn Quốc, Nga, Đài Loan, Trung Quốc, Singapore, Anh, Malaysia, Bungari, ấn Độ. Toàn tỉnh hiện đã có bốn khu công nghiệp: Quang Minh, Kim Hoa, Phúc Thắng, Khai Quang; các cụm công nghiệp: Hương Canh, Lai Sơn... lao động vào các khu công nghiệp 10.331 người (lao động trong tỉnh 7.676 người). Tổng sản phẩm khu vực FDI năm 2003 đạt 1.920.341 triệu đồng VN đạt 29,99% tổng sản phẩm trong tỉnh; thu ngân sách đạt 1.399.477 triệu đồng, tỉ trọng so với tổng thu ngân sách đạt 79,20%.

Hai năm rải thảm đồ đã có tác động kích thích sự phát triển thành phần kinh tế tư bản tư nhân và tư bản Nhà nước. Nếu như năm 1997 trên địa bàn tỉnh mới chỉ có 91 doanh nghiệp tư nhân, thì đến ngày 20-6-2004 đã có 930 doanh nghiệp với số vốn đăng kí 2.170 tỉ đồng tăng gần 25 lần so với tổng số vốn đăng kí từ năm 1999 trở về trước. Đóng góp GDP năm 2003 đạt 384,4 tỉ đồng chiếm 8,53% trong tổng số GDP trên địa bàn tỉnh. Giai đoạn 2000-2003 tốc độ tăng trưởng rất cao 99,28%. Năm 2003, tổng số lao động làm ở khu vực doanh nghiệp tư nhân lên đến con số 19.250 người, chiếm 3,3% trong tổng cơ cấu lao động của tỉnh.

Nhiều năm qua thành phần kinh tế tư bản tư nhân, tư bản Nhà nước đã có những gương mặt nổi lên làm ăn ở các lĩnh vực du lịch, thương mại, vật liệu xây dựng. ở Hương Canh, nơi cách đây chỉ 15 năm toàn thị trấn có 1000 lò ngói hoạt động ngày đêm. Hàng ngày ở đây đón khoảng 300 - 400 lao động. Hương Canh nghề làm ngói chỉ còn sống đơn lẻ, người làm ngói thất nghiệp, đất ruộng thành khu công nghiệp. Địa bàn này có 11 doanh nghiệp với tổng diện tích đất được giao là 43,326 ha. Mấy năm qua ở đây có Công ty TNHH Tiền Phong và Công ty TNHH Yên Bình: Sản xuất men, gạch men cao cấp có nhiều kết quả và đã được giao đất tại cụm Công nghiệp Bình Xuyên 17 ha đất. Công ty đang hoạt động có hiệu quả thu hút hàng trăm lao động.

Năm 2004, tốc độ đầu tư ở Vĩnh Phúc ngày một gia tăng. Về đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) thu hút được 25 dự án mới (có 3 dự án tăng vốn) với vốn đăng kí 150 triệu USD. Về số dự án tăng 56,2% so với năm 2003, đạt 125% kế hoạch năm. Đưa tổng số dự án FDI lên 69 dự án, tổng số vốn đăng kí lên 584 triệu USD. Về đầu tư trong nước (D DI) thu hút 130 dự án đầu tư trực tiếp trong nước với số vốn đăng kí 6.937 tỉ đồng Việt Nam, đưa tổng số dự án D DI lên 318 dự án, với tổng số vốn đăng kí lên 15.554 tỉ đồng Việt Nam. Huyện Mê Linh, 9 tháng đầu năm 2004 đã có 5 dự án đầu tư vào địa bàn với diện tích

thuê đất 251 ha, nâng tổng số dự án đầu tư vào địa bàn huyện lên 190 xí nghiệp. Khu công nghiệp Bình Xuyên có diện tích 270 ha.

Ông Công thường nhấn mạnh ý kiến chỉ đạo của Bí Thư, Chủ tịch tỉnh: Việc rải thảm đồ cần sự cân xứng của ngoài và trong. Đơn cử ví dụ tổng thu ngân sách Nhà nước trên địa bàn ước thực hiện năm 2004 đạt 2388,7 tỉ đồng. Trong đó thu nội địa hạt 1343,7 tỉ đồng tăng 109,9% so với năm 2003. Điều đáng mừng, các doanh nghiệp tỉnh nhà đã mạnh dạn đi trên thảm đồ. Từ thực tế đạt được, Vĩnh Phúc có chủ trương đón công ty nước ngoài với yêu cầu cao hơn và thoả mãn ba điều kiện: Hiệu quả đầu tư cao; tạo được nhiều việc làm cho người địa phương; bảo đảm môi trường vệ sinh trong sạch.

Mấy năm nay, Vĩnh Phúc bung ra việc đào tạo thợ may ở nhiều cơ sở. Ấy vậy, chị Trần Thu Hồng, giám đốc xí nghiệp Toàn Cầu Xanh đã nêu lên nhiều bức xúc: “Đầu tư vào các cơ sở sản xuất chủ yếu là đào tạo công nhân ở các trường chưa chuẩn, yếu tố làm thầy còn nặng kén hơn làm thợ. Vừa qua, chúng tôi dự tuyển 1000 công nhân may; số lượng không lớn nhưng xét về chất lượng có một khoảng trống, phải đào tạo lại”.

Một thực tế, không ít địa phương khi đón đầu tư nước ngoài vào, có rất nhiều lúng túng. Bí thư Đảng ủy xã Khai Quang, Ngô Đức Hội băn khoăn: “Kế hoạch xã được tuyển 300 lao động vào làm các nhà máy, con số đưa về bước đầu gần như thoả mãn... Điều lo, ai sẽ đủ tiêu chuẩn để đi đào tạo, tối thiểu phải có bằng tốt nghiệp lớp 9. Một thời cuộc sống quá khó khăn; việc đầu tư cho trường học, vận động con em đi học còn mạnh ai nấy làm. Giờ nhìn lại có một khoảng trống chữ nghĩa, muốn bù đắp lại phải mất đến 4-5 năm sau”.

Từ năm 2004, việc rải thảm đồ đón đầu tư nước ngoài và trong nước vào Vĩnh Phúc bắt đầu chọn lọc phải tuân thủ ba điều kiện, tạo nên cái thế kiềng ba chân, vững chắc. Một là vốn đầu tư, nhằm để kiểm chứng bản thân anh có đủ lực để cạnh tranh trên địa bàn, khu vực, toàn cầu; “Trông mặt mà bắt hình dong” là việc rất quan trọng đối với các nhà thẩm định dự án. Hai là phải bảo đảm vệ sinh môi trường, nhiều quốc gia đã đến lúc “bật đèn đỏ”. Theo báo cáo hiện trạng môi trường trên địa bàn tỉnh từ năm 1997 đến nay cho thấy, mức độ ô nhiễm nguồn nước ngày một có xu thế tăng mạnh, nguy cơ ô nhiễm ở hầu hết các nguồn nước cả đô thị và nông thôn.

Theo số liệu điều tra của Sở LĐ - TB và XH, năm 2003 Vĩnh Phúc có hơn 600.000 lao động trên tổng số 1,1 triệu người đang làm việc trong các ngành kinh tế trên địa bàn, song mới có 22,6% đã qua đào tạo. Trong khi đó, tỉ lệ thời gian sử dụng lao động đang làm việc trong các ngành công nghiệp và dịch vụ - du lịch phần lớn chưa được đào tạo cơ bản hoặc chỉ đạt trình độ thấp, chưa tương xứng với nhu cầu phát triển... “Đề án dạy nghề cho lao động nông thôn giai đoạn 2005- 2010”

nhằm trang bị cho người lao động một nghề hoặc kiến thức khoa học kinh tế để chuyển từ nghề nông sang các nghề công nghiệp - dịch vụ tìm được việc làm hoặc tự tạo việc làm.

Ai cũng rõ, việc phân đầu đạt 50 triệu đồng/ha canh tác một năm đối với nông dân hiện còn khó khăn với hai sừng một nắng, lưng bám trời, mặt bám đất. Đầu tư mặt bằng vào cho xí nghiệp thì 1 ha mỗi năm làm ra mấy trăm triệu đồng. Nhưng để tính thông bài toán trên, đối với nông dân là một cuộc đối chứng “trăm nghe không bằng mắt thấy”.

Tôi hỏi:

- Những gia đình hết ruộng, hẹp vườn, thuần túy nhà nông họ định hướng làm ăn như thế nào?

- Điều anh hỏi cũng đã loé lên nỗi bức xúc tuy là hiện tượng còn thiểu số.

Có gia đình chủ hộ còn trẻ, nhờ bố mẹ có đất dành cho thu về món tiền khá. Xu thế đua nhau đổi đời, đồng tiền cầm tay vợ chồng công việc không ổn định, con cái tuổi ăn tuổi học, chỉ 5 - 10 năm nữa không khéo cả nhà thất nghiệp, đi làm thuê không xong.

Ông Nguyễn Văn Kiệm, Chủ tịch xã Khai Quang nói về sự chuyển đổi của quê hương khi có khu công nghiệp. Mô hình toàn địa bàn xã vẫn là Công nghiệp - Nông nghiệp - Dịch vụ. Trong nông nghiệp, đã có sự chuyên canh sản phẩm để phục vụ công nghiệp như chế biến lương thực, thực phẩm, chăn nuôi, trồng hoa. Một bộ phận gia đình lấy dịch vụ như xây nhà cho thuê, buôn bán, chế biến thức ăn thay thế cho công việc cày cấy.

Xung quanh việc rải thảm đỏ để đón đầu tư đã báo hiệu những thành công. Ông Nguyễn Đức Tầm, Trưởng ban tuyên giáo tỉnh ủy đã đưa ra các yếu tố “Thiên thời - địa lợi - Nhân hòa”. Đảng, chính quyền đã nhạy cảm, đề ra kịp thời các chủ trương liên quan đến đầu tư. Tạo thuận lợi cho các đối tác khi đầu tư vào Vĩnh Phúc. Lao động ở Vĩnh Phúc, chủ yếu là nông dân vốn có kinh nghiệm trong khoán hộ rồi khoán 10, do vậy, khá năng động khi chuyển đổi cơ cấu sản xuất.

Ông Nguyễn Đức Tầm cũng nêu lên một số khó khăn, đặc biệt là chất lượng lao động có kỹ thuật. Từ thực tế ấy đặt ra cho ngành Giáo dục và Đào tạo, ngành Lao động - Thương binh và Xã hội có tầm gần, lẫn tầm xa trong cuộc chạy đua hoà nhập nền kinh tế tri thức.

Kì họp thứ ba Hội đồng nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc khoá XIV nhiệm kì 2004 - 2009, ông Nguyễn Ngọc Phi Phó Bí thư tỉnh ủy, chủ tịch UBND tỉnh trong báo cáo đã nhấn mạnh một số chỉ tiêu khá ấn tượng. Vào

năm 2005: Tổng giá trị sản xuất 19.920,5 tỉ đồng; Tổng thu ngân sách trên địa bàn 2.956,3 tỉ đồng; GDP bình quân đầu người đạt 8,12 triệu đồng. Cơ cấu kinh tế trên địa bàn tỉnh: Công nghiệp - xây dựng (50,1%), dịch vụ (28,4%), Nông - Lâm nghiệp - Thủy sản (22,2%). Nét son in đậm của năm 2005 là Năm đầu tư phát triển cơ cấu hạ tầng. Cuộc đối thoại giữa các thành viên HĐND tỉnh tại kì họp khoá XIV vừa qua với các sở, Chủ tịch UBND tỉnh đã khẳng định bước đi toàn diện về Chính trị - Kinh tế - Văn hoá, Xã hội... của năm 2004 và triển vọng mới của năm 2005.

Những ngày Giáp Thân cuối cùng trời trở lạnh, Vĩnh Phúc đang khẩn trương thu hoạch vụ đông, làm vụ lúa xuân sớm. Giữa thảm xanh của trung du, đã xuất hiện nhiều nhà máy, công trường đang mùa thi công. Hi vọng với việc trải thảm đỏ, sẽ tạo nên tập đoàn sản xuất lớn sánh vai cùng bạn nước ngoài. Mong rằng những vùng quê đã làm mặt bằng thì sớm lấp kín các dự án bởi lễ thời buổi hôm nay "tắc đất tắc vàng".

Ngày 18-11-2004

(Báo Văn nghệ)